

Dokumentas atspausdintas iš teismų praktikos paieškos sistemos INFOLEX. Praktika
(www.teismupraktika.lt)

Kortelė:

2320769_RegNr_eA-244-556/2025

<http://www.infolex.lt/tp/2320769>

Administracinė byla Nr. eA-244-556/2025

Teisminio proceso Nr. 3- 62-3-00843-2023-6

Procesinio sprendimo kategorijos: 14.3; 14.10

(S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2025 m. birželio 11 d.

Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Ramūno Gadliausko, Ričardo Piličiausko (kolegijos pirmininkas) ir Arūno Sutkevičiaus (pranešėjas),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo viešosios įstaigos Kauno regiono atliekų tvarkymo centro apeliacinį skundą dėl Regionų apygardos administracinio teismo (nuo 2024 m. sausio 1 d. Regionų administracinis teismas) Kauno rūmų 2023 m. spalio 30 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo viešosios įstaigos Kauno regiono atliekų tvarkymo centro skundą atsakovui Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos dėl nutarimo panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I.

1. Pareiškėjas viešoji įstaiga (toliau – ir VšĮ) Kauno regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – ir pareiškėjas, Kauno RATC) kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – ir atsakovas, Departamentas) 2023 m. kovo 14 d. nutarimą Nr. J20-199/2021 Dėl sankcijos skyrimo juridinio asmens padaryto aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo byloje Nr. J20-199/2021 (toliau – ir Nutarimas).

2. Pareiškėjas skundą grindė šiais argumentais:

2.1. Departamento Kauno valdybos Kauno aplinkos apsaugos inspekcijos vyriausioji specialistė 2020 m. rugsėjo 28 d. surašė pareiškėjui privalomąjį nurodymą Nr. PN21-28 (toliau – ir Privalomasis nurodymas), kuriuo nurodė iki 2020 m. lapkričio 27 d. nutraukti teršalų, nenumatytų Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime Nr. T- K.4-6/2015 (toliau – ir TIPK leidimas), išmetimą į aplinkos orą ir pateikti neteisėtos taršos į aplinkos orą nutraukimą pagrindžiančius įrodymus. Iš Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – ir Agentūra) gavus sprendimą dėl Kauno RATC komunalinių atliekų mechaninio-biologinio apdorojimo įrenginio, esančio Sandraugos g. 12, Kaune (toliau – ir MBA įrenginys) TIPK leidimo sąlygų peržiūrėjimo ir TIPK leidimo pakeitimo, buvo pateikta paraiška TIPK leidimui pakeisti, taip pat 2020 m. lapkričio 19 d. kreiptasi į Departamentą dėl Privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo, kuris tenkino pareiškėjo prašymą ir pratęsė Privalomojo nurodymo įvykdymo terminą trims mėnesiams – iki 2021 m. vasario 26 d. Departamentas sutiko su tuo, kad tam, jog Privalomasis nurodymas būtų įvykdytas, yra reikalinga pakeisti TIPK leidimą įtraukiant į jį MBA įrenginio į aplinkos orą išmetamus teršalus (juos įteisinant), taip pat vertino, kad Privalomasis nurodymas pradėtas vykdyti.

2.2. Agentūra 2020 m. lapkričio 23 d. priėmė sprendimą nepriimti Kauno RATC pateiktos TIPK paraiškos, kadangi nustatė, jog prieš tai turi būti atlikta atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, tačiau pagal pareiškėjo pateiktą atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo informaciją, 2021 m. vasario 4 d. Agentūra priėmė ir paskelbė atrankos išvadą, kad MBA įrenginio veiklos tikslinimui poveikio aplinkai vertinimas (toliau – ir PAV) yra privalomas. Atsižvelgiant į tai, kad išmetami į aplinkos orą teršalai turi būti įteisinami, taip pat į atrankos išvadą, pareiškėjas Departamentui 2021 m. vasario 19 d. pateikė prašymą panaikinti Privalomąjį nurodymą arba pratęsti Privalomojo nurodymo įvykdymo terminą iki bus užbaigta Kauno RATC valdomo MBA įrenginio PAV procedūra ir bus pakeistas TIPK leidimas, tačiau 2021 m. kovo 10 d. sprendimu prašymas buvo atmestas. Teismai minėtą sprendimą paliko galioti. Ginčijamu Nutarimu pareiškėjui atsakovas paskyrė 600 Eur ekonominę sankciją už Privalomojo nurodymo neįvykdymą.

2.3. Byla dėl ekonominės sankcijos skyrimo turėjo būti nutraukta, kadangi yra pasibaigęs ekonominės sankcijos skyrimo senaties terminas. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (toliau – ir AAĮ) 50 straipsnio 8 ir 9 dalyse įtvirtinti terminai yra naikinamieji. Protokolą dėl Privalomojo nurodymo neįvykdymo Departamentas yra surašęs 2021 m. balandžio 30 d. Vadinasi, ekonominė sankcija turėjo būti paskirta iki 2021 m. spalio 30 d. Po šio termino bet koks ekonominės sankcijos paskyrimas savaime yra neteisėtas, o byla dėl

ekonominės sankcijos skyrimo turėjo būti nutraukta AAĮ 49 straipsnio 3 punkto pagrindu. Šiuo atveju priežastys, dėl kurių viešojo administravimo subjektas šį terminą praleido, negali būti laikomos reikšmingomis. Departamentas, pripažinęs, kad pareiškėjas pateikdamas paraišką pakeisti TIPK leidimą ir siekdamas tokiu būdu įteisinti išmetamus teršalus bei įvykdyti Privalomąjį nurodymą, matydamas, kad per Departamento nurodytą terminą objektyviai nespėjo to padaryti, nepasiūlė jokių tolesnių veiksmų, kas yra nesuderinama su metodinės pagalbos teikimo principu, kuris įpareigoja Departamentą bendradarbiauti su ūkio subjektais, o poveikio priemones taikyti kaip kraštutinę priemonę.

2.4. Pareiškėjas dėjo maksimalias pastangas, kad MBA įrenginio išmetami teršalai į orą būtų įtraukti į TIPK leidimą taip, kaip buvo nuspręsta Aplinkos apsaugos agentūros. Per tą laiką, kol teisme buvo sprendžiamas klausimas dėl Privalomojo nurodymo teisėtumo ir termino jam įvykdyti pratęsimo, pareiškėjas Privalomąjį nurodymą įvykdė. Ekonominės sankcijos negali būti skiriamos formaliais pagrindais. Tikslas paskatinti pareiškėją įvykdyti Privalomąjį nurodymą – įteisinti (įtraukti į TIPK leidimą) išmetamus teršalus buvo pasiektas beveik prieš vienerius metus iki Nutarimo priėmimo, todėl šio sprendimo priėmimas yra neproporcinga, perteklinė priemonė, sudaranti savarankišką pagrindą jį panaikinti.

3. Be to, Departamentas nepagrįstai ir neteisėtai atnaujino bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo nagrinėjimą. Pati teiseną, atsižvelgiant į tai, kad ji buvo pradėta ir vykdoma esant bylai dėl Privalomojo nurodymo teisėtumo ar termino jam įvykdyti pratęsimo, yra neteisėta, kadangi tokia teiseną galėjo būti pradėta tik po Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo sprendimo priėmimo, prieš tai dar patikrinus, ar Privalomasis nurodymas yra įvykdytas. Pareiškėjas 2023 m. kovo 6 d. rašytiniuose paaiškinimuose pagrindė, kad neegzistuoja joks teisinis pagrindas, pagal kurį Departamentas galėtų atnaujinti bylos dėl ekonominės sankcijos nagrinėjimą, kadangi jis turi užtikrinti procedūrą reglamentuojančių nuostatų laikymąsi. Departamentas nepagrįstai bando pateisinti procedūros neteisėtumą tuo, kad pareiškėjas neskundė teismui nutarimų dėl bylos dėl ekonominės sankcijos sustabdymo ir atnaujinimo, tačiau jie yra tarpiniai administracinės procedūros sprendimai, kurie nėra galutiniai ir negali būti skundžiami. Neteisėtas bylos dėl ekonominės sankcijos atnaujinimas nulėmė neteisėto Nutarimo priėmimą.

4. Atsakovas Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos atsiliepime į skundą prašė jį atmesti.

5. Departamentas atsiliepimą grinė šiais argumentais:

5.1. Nutarimu bauda pareiškėjui skirta už tai, kad atliekant pareiškėjo MBA įrenginio planinį patikrinimą, Aplinkos apsaugos agentūros tyrimų rezultatų duomenimis buvo nustatyta, jog iš MBA įrenginio stacionaraus oro taršos šaltinio į aplinkos orą išmetami teršalai, nenumatyti TIPK leidime, todėl 2020 m. rugsėjo 28 d. pareiškėjui buvo duotas Privalomasis nurodymas, kuriuo pareiškėjas buvo įpareigotas iki 2020 m. lapkričio 27 d. nutraukti teršalų, nenumatytų TIPK leidime, išmetimą į aplinkos orą ir pateikti neteisėtos taršos į aplinkos orą nutraukimą pagrindžiančius dokumentus.

5.2. Departamentas 2020 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. (12.4)-AD5-21554 pratęsė Privalomojo nurodymo įvykdymo terminą iki 2021 m. vasario 26 d. ir pasibaigus Privalomojo nurodymo įvykdymo terminui, siekiant nustatyti, ar Privalomasis nurodymas įvykdytas, 2021 m. kovo 30 d. tyrimų protokolų Nr. P-001-2021-22/1 ir Nr. P-001-2021-23/1 duomenimis buvo nustatyta, jog iš MBA įrenginio stacionarių oro taršos šaltinių į aplinkos orą išmetami teršalai: acetonas, benzenas, butanonas, etilenbenzenas, etilmerkaptanas, m.p.-ksilenai, o-ksilenas,

stirenas, toluenas, neįrašyti leidžiamų į aplinkos orą išmesti teršalų sąrašą MBA įrenginiui išduotame TIPK leidime.

5.3. 2021 m. balandžio 6 d. patikrinimo aktu Nr. PA21-274 nustatyta, kad pareiškėjas iki nustatyto termino nenutraukė teršalų, nenumatytų TIPK leidime, išmetimo į aplinkos orą ir nepateikė neteisėtos taršos į aplinkos orą nutraukimą pagrindžiančių dokumentų, t. y. neįvykdė Privalomojo nurodymo, tuo padarydamas pažeidimą, už kurį pareiškėjai ginčijamu nutarimu buvo paskirta bauda.

5.4. Departamentas, priimdamas skundžiamą nutarimą, vadovavosi galiojančiais teisės aktais, užtikrino procedūrą reglamentuojančių nuostatų laikymąsi ir paskyrė pareiškėjui minimalaus dydžio baudą. Pareiškėjo skundžiamas Nutarimas yra motyvuotas, jame aiškiai išdėstytos faktinės aplinkybės ir teisinis reguliavimas, įvertinti pažeidimą pagrindžiantys įrodymai ir pareiškėjo rašytiniai paaiškinimai, todėl jo naikinti skunde nurodytais motyvais nėra nei faktinio, nei teisinio pagrindo.

II.

6. Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmai 2023 m. spalio 30 d. sprendimu atmetė pareiškėjo VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro skundą.

7. Teismas nustatė šias bylai reikšmingas aplinkybes:

7.1. Departamento specialistė 2020 m. rugsėjo 28 d. surašė Kauno RATC Privalomąjį nurodymą, kuriuo nurodė nutraukti teršalų, nenumatytų TIPK leidime Nr. T- K.4-6/2015 išmetimą į aplinkos orą ir pateikti neteisėtos taršos į aplinkos orą nutraukimą pagrindžiančius dokumentus; Privalomojo nurodymo reikalavimus įvykdyti iki 2020 m. lapkričio 27 d. Privalomojo nurodymo terminas duodamas atsižvelgiant į Kauno RATC 2020 m. rugsėjo 25 d. raštu Nr. 21B „Dėl privalomojo nurodymo įvykdymo termino“ pateiktą informaciją.

7.2. Departamento 2020 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. (12.4)-AD5-21554 Privalomojo nurodymo įvykdymo terminas pratęstas 3 mėnesiams, t. y. iki 2021 m. vasario 26 d. Minėtame sprendime nurodyta, kad pareiškėjo pateiktoje paraiškoje TIPK leidimui pakeisti nurodomi pakeitimai susiję ne tik su Privalomojo nurodymo įvykdymu, t. y. į aplinkos orą išmetamų teršalų įtraukimu TIPK leidimą, bet ir atliekų susidarymu, apdorojimu, laikymu bei kitais įmonės veiklos procesais, kurie nėra teisiškai reikšmingi sprendžiant dėl Privalomojo nurodymo įvykdymo, o TIPK leidimui pakeisti vien dalyje dėl Privalomojo nurodymo reikalavimų įvykdymo 6 mėnesių terminas yra nepagrįstai ilgas.

7.3. Pareiškėjas 2021 m. vasario 19 d. Departamentui pateikė prašymą panaikinti Privalomąjį nurodymą arba pratęsti Privalomojo nurodymo įvykdymo terminą iki bus užbaigta Kauno RATC valdomo komunalinių atliekų MBA įrenginio poveikio aplinkai vertinimo procedūra ir bus pakeistas TIPK leidimas, įteisinant MBA įrenginyje vykdomos ūkinės veiklos metu į aplinkos orą išmetamus teršalus, numatant juos TIPK leidime, kas leistų užtikrinti aplinkosaugos normatyvų ir standartų laikymąsi. Pareiškėjas prašymą grindė aplinkybėmis, kad Agentūra 2020 m. rugsėjo 28 d. sprendime nurodė, jog TIPK leidimas turi būti keičiamas; Kauno RATC 2020 m. spalio 30 d. pateikė Agentūrai paraišką TIPK leidimui pakeisti; Agentūra 2020 m. lapkričio 23 d. priėmė sprendimą šios paraiškos nepriimti ir nurodė, kad turi būti atlikta atranka dėl PAV; Agentūra 2021 m. vasario 4 d. priėmė ir paskelbė šios atrankos išvadą, kad Kauno RATC MBA įrenginio veiklos tikslinimui PAV yra privalomas. Pareiškėjo

teigimu, tai buvo naujai paaiškėjusi aplinkybė, dėl kurios Privalomasis nurodymas turėjo būti panaikintas arba pratęstas jo įvykdymo terminas.

7.4. Departamentas 2021 m. kovo 10 d. sprendimu Nr. (3.2)-AD5-3970 (toliau – ir 2021 m. kovo 10 d. sprendimas) minėto pareiškėjo prašymo netenkino bei nurodė, kad Privalomasis nurodymas jam buvo duotas ne tik dėl to, kad vykdoma ūkinė veikla neatitinka TIPK leidimo sąlygų, bet ir dėl to, kad aplinka teršiama neleistiniais teršalais. Taip pat nurodė, kad PAV procedūros dar tebevyksta, o Departamentas, kaip aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdanči institucija, negali pratęsti teršimo (Privalomojo nurodymo reikalavimų įvykdymo) laikotarpio.

7.5. Pasibaigus Privalomojo nurodymo įvykdymo terminui, atsakovas, siekdamas nustatyti ar Privalomasis nurodymas įvykdytas, 2021 m. kovo 2 d. kreipėsi į Agentūrą dėl mėginių paėmimo iš stacionarių aplinkos oro taršos šaltinių išmetamų teršalų MBA įrenginyje. 2021 m. balandžio 1 d. Agentūra Departamento Kauno valdybai pateikė iš MBA įrenginio į aplinkos orą iš stacionarių oro taršos šaltinių išmetamų teršalų tyrimų rezultatus. Pagal tyrimų protokolą Nr. P-001-2021-22/1 ir Nr. P-001-2021-23/1 rezultatus, atliktų tyrimų metu nustatyti iš MBA įrenginio stacionarių oro taršos šaltinių į aplinkos orą išmetami teršalai: acetonas, benzenas, butanonas, etilenbenzenas, etilmerkaptanas, m.p.-ksilenai, o-ksilenas, stirenas, toluenas. Šie teršalai neįrašyti leidžiamų į aplinkos orą išmesti teršalų sąrašą MBA įrenginiui išduotame TIPK leidime. Heksano gauti rezultatai žemiau metodo nustatymo ribos. 2021 m. balandžio 6 d. buvo surašytas patikrinimo aktas Nr. PA21-274, kuriuo nustatyta, kad Kauno RATC iki nustatyto termino nenutraukė teršalų, nenumatytų TIPK leidime, išmetimo į aplinkos orą ir nepateikė neteisėtos taršos į aplinkos orą nutraukimą pagrindžiančių dokumentų, todėl konstatavo, jog 2020 m. rugsėjo 28 d. Kauno RATC duotas Privalomasis nurodymas neįvykdytas.

7.6. Departamento specialistė 2021 m. balandžio 30 d. surašė Juridinio asmens padaryto aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo protokolą Nr. J20-12 (toliau – ir Protokolas) pagal Aplinkos apsaugos įstatymo 126 straipsnio 1 dalį dėl to, kad Kauno RATC neįvykdė Privalomuoju nurodymu duotų reikalavimų. Privalomuoju nurodymu pareiškėjas buvo įpareigotas iki 2020 m. lapkričio 26 d. nutraukti teršalų, nenumatytų TIPK leidime išleidimą į aplinkos orą ir pateikti neteisėtos taršos į aplinkos orą nutraukimą pagrindžiančius dokumentus, kaip to reikalauja Lietuvos Respublikos oro apsaugos įstatymo 15 straipsnio, Aplinkos apsaugos įstatymo 192 straipsnio 2 dalies, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 patvirtintų Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavinio, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių (nuo 2020 m. liepos 17 d. galiojanti redakcija, toliau – ir TIPK Taisyklės) 681 punkto nuostatos.

7.7. Vilniaus apygardos administracinio teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą Nr. eI3-3408-983/2021 pagal pareiškėjo Kauno RATC skundą atsakovui Departamentui dėl Departamento 2021 m. kovo 10 d. sprendimo panaikinimo bei reikalavimo išspręsti pareiškėjo 2021 m. vasario 19 d. prašymą panaikinti Privalomąjį nurodymą arba pratęsti (atidėti) terminą jam įvykdyti iki pareiškėjo mišrių komunalinių atliekų MBA įrenginio veiklos tikslinimo poveikio aplinkai vertinimo procedūros pabaigos ir 2015 m. spalio 23 d. išduoto TIPK leidimo pakeitimo tenkinti; arba, alternatyviai, įpareigoti Departamentą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2021 m. vasario 19 d. prašymą, 2021 m. lapkričio 9 d. sprendimu pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

7.8. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas išnagrinėjęs administracinę bylą Nr. eA-117-502/2023 pagal pareiškėjo Kauno RATC apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. lapkričio 9 d. sprendimo, pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė, o Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. lapkričio 9 d. sprendimą paliko nepakeistą.

7.9. Departamentas 2023 m. kovo 14 d. Nutarimu Kauno RATC pripažino padarius pažeidimą, numatytą AAI 126 straipsnio 1 dalyje ir skyrė ekonominę sankciją – 600 Eur dydžio baudą. Pažeidimo protokolas pareiškėjui buvo surašytas už tai, kad iš MBA įrenginio stacionaraus oro taršos šaltinio į aplinkos orą išmetami teršalai, nenumatyti TIPK leidime: benzenas, etilbenzenas, m,p-ksilenai, o-ksilenas, heksanas, toluenas, acetonas, stirenas, etilmerkaptanas, ir pareiškėjai duotas Privalomasis nurodymas neįvykdytas, tuo pažeidžiant Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (toliau – ir AAVKĮ) 54 straipsnio 2 dalies reikalavimus.

8. Teismas apžvelgė AAVKĮ nuostatas, kurios, teismo vertinimu, reiškė, kad pareiškėjas turi pareigą įvykdyti Privalomojo nurodymo reikalavimus iki jame nurodyto termino visa apimtimi, apie įvykdymą nustatyta tvarka informuoti instituciją. Buvo nurodyta, kad siekiant juridinių asmenį patraukti administracinėn atsakomybėn už privalomojo nurodymo neįvykdymą, būtina nustatyti dvi faktines aplinkybes: privalomojo nurodymo galiojimą ir jame nurodytų reikalavimų neįvykdymą laiku, t. y. analizuojamam pažeidimui konstatuoti būtina ir pakankama sąlyga yra nustatyti, jog nustatytu terminu neįvykdytas duotas privalomasis nurodymas.

9. Teismo įsitikinimu, nebuvo ginčo, kad Privalomasis nurodymas nutraukti teršalų, nenumatytų TIPK leidime išmetimą į aplinkos orą ir pateikti neteisėtos taršos į aplinkos orą nutraukimą pagrindžiančius dokumentus iki 2020 m. lapkričio 27 d., kuris (terminas) buvo pratęstas iki 2021 m. vasario 26 d., yra teisėtas ir galiojantis, todėl vykdytinas, kadangi pareiškėjo skundo padavimas teismui nesustabdė Privalomojo nurodymo vykdymo. Ginčo byloje nebuvo ir dėl to, kad Aplinkos apsaugos agentūros 2022 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. (30.1)-A4E-7742 buvo patikslintos Kauno RATC išduoto TIPK leidimo sąlygos, numatant papildomų teršalų išmetimą į aplinkos orą. Teismas konstatavo, kad Privalomasis nurodymas buvo įvykdytas tik 2022 m. liepos 1 d., nors turėjo būti įvykdytas iki 2021 m. vasario 26 d.

10. Teismas darė išvadą, kad Privalomasis nurodymas nebuvo įvykdytas suėjus Privalomojo nurodymo įvykdymo terminui, ir aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas privalėjo asmenį (pareiškėją), kuriam duotas privalomasis nurodymas, patraukti atsakomybėn už privalomajame nurodyme nustatytų reikalavimų neįvykdymą laiku, įsiteisėjus teismo sprendimui nepanaikinti privalomojo nurodymo ir dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo (t. y. 2023 m. vasario 22 d.). Teismas taip pat nurodė, kad neturėdama (jų objektyviai ir negalėjo turėti) duomenų apie Departamento 2021 m. kovo 10 d. sprendimo apskundimą teismui, Departamento specialistė I. S. pagrįstai 2021 m. balandžio 30 d. surašė Protokolą pagal Aplinkos apsaugos įstatymo 126 straipsnio 1 dalį, kaip tai numatė iki 2022 m. birželio 16 d. galiojusi Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2020 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. AD1-127 „Dėl privalomųjų nurodymų“ patvirtintos Privalomojo nurodymo įvykdymo kontrolės tvarkos toliau – ir Tvarka)13 punktas.

11. Teismas nurodė, kad atsakovas, nagrinėdamas pareiškėjo padaryto aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo bylą Nr. J20-12/J02,

gavęs Kauno RATC prašymą sustabdyti bylos nagrinėjimą iki Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimo administracinėje byloje Nr. e13-3408-983/2021 įsiteisėjimo, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 100 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 2021 m. birželio 17 d. nutarimu sustabdė pažeidimo bylos nagrinėjimą, todėl po Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutarties priėmimo Departamentas 2023 m. vasario 23 d. nutarimu pagrįstai, vadovaujantis ABTĮ 102 straipsnio 1 dalimi, atnaujino Kauno RATC pradėtos bylos nagrinėjimą.

12. Teismas sutiko su Departamentu, kad AAĮ nenumato bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo bylos sustabdymo, tačiau atsižvelgiant į teisinę ir procesinę logiką bylos nagrinėjimas gali būti sustabdytas ir atnaujintas vadovaujantis ABTĮ nuostatomis arba teisiškai reikšmingi faktai galėtų būti gauti vadovaujantis AAĮ 48 straipsnio 3 dalies 4 punkte numatytu pagrindu: atidėti bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo nagrinėjimą esant būtinumui gauti papildomus įrodymus.

13. Įvertinęs juridinio asmens padaryto aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo bylos Nr. J20-12/J02 sustabdymą ir atnaujinimą AAĮ 48 straipsnio 3 dalies 4 punkte numatyto pagrindo prasme, teismas pripažino, kad šie procesiniai pažeidimai nėra esminiai. Teismas nenustatė pagrindo išvadai, kad priimant skundžiamą Nutarimą buvo pažeistos esminės procedūros ir dėl to nebuvo užtikrintas objektyvus nagrinėjimas ir dėl kurių būtų galima naikinti Nutarimą, o pareiškėjo argumentai, jog būtent neteisėtas bylos dėl ekonominės sankcijos atnaujinimas nulėmė neteisėto Nutarimo priėmimą, buvo nepagrįsti.

14. Vertindamas pareiškėjo argumentų, kad Nutarimas priimtas išnykus įstatyme numatytam ekonominės sankcijos skyrimo pagrindui, nes skundžiamame nutarime Departamentas tik formaliai konstatavo Privalomojo nurodymo vykdymo trūkumo egzistavimą ir kad byla turėjo būti nutraukta, teismas atkreipė dėmesį, kad ginčo byloje nebuvo, kad Privalomasis nurodymas buvo įvykdytas tik 2022 m. liepos 1 d., nors turėjo būti įvykdytas iki 2021 m. vasario 26 d. Taigi, privalėjo atlikti patikrinimą dėl Privalomojo nurodymo įvykdymo per 5 darbo dienas nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos (AAVKĮ 24 str. 1 ir 2 d.), tačiau neturėjo pareigos prieš atlikdamas patikrinimą dėl privalomojo nurodymo įvykdymo įsitikinti, ar asmuo, kuriam privalomasis nurodymas buvo duotas, neapskundė jo įstatymo nustatyta tvarka ir ar asmuo, kuriam duotas privalomasis nurodymas, nesikreipė į Departamentą dėl privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo, nes ši pareiga atsakovui kilo tik nuo 2022 m. birželio 16 d. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2022 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. AD1-158 patvirtinto Privalomojo nurodymo davimo, formos pildymo, įvykdymo termino nustatymo, įteikimo, įvykdymo termino pratęsimo bei įvykdymo kontrolės tvarkos aprašo 38 punkto pagrindu.

15. Teismas nurodė, kad pasibaigus Privalomojo nurodymo įvykdymo terminui, siekiant nustatyti, ar Privalomasis nurodymas įvykdytas, 2021 m. kovo 30 d. tyrimų protokolų Nr. P-001-2021-22/1 ir Nr. P-001-2021- 23/1 duomenimis nustatyta, jog iš MBA įrenginio stacionarių oro taršos šaltinių į aplinkos orą išmetami teršalai, neįrašyti leidžiamų į aplinkos orą išmesti teršalų sąrašą MBA įrenginiui išduotame TIPK leidime. 2021 m. balandžio 6 d. patikrinimo aktu Nr. PA21-274 nustatyta, kad VšĮ Kauno RATC iki nustatyto termino nenutraukė teršalų, nenumatytų TIPK leidime, išmetimo į aplinkos orą ir nepateikė neteisėtos taršos į aplinkos orą nutraukimą pagrindžiančių dokumentų, todėl konstatuota, kad Privalomasis nurodymas neįvykdytas. Teismas darė išvadą, kad pagal Tvarkos 13 punktą

Departamento specialistė privalėjo surašyti juridinio asmens padaryto aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo protokolą.

16. Teismas pabrėžė, kad ABTĮ įtvirtintas teismo procesinio sprendimo privalomumas visiems asmenims visų pirma reiškia jo privalomumą dalyvavusiems byloje asmenims, o įsiteisėjusio teismo sprendimo res judicata savybė reiškia, jog šalių ginčas yra galutinai išspręstas, o teismo sprendimas šalims turi įstatymo galią.

17. Teismas atkreipė dėmesį į Lietuvos vyriausiasis administracinis teismo 2023 m. vasario 22 d. nutarties administracinėje byloje Nr. eA-117-502/2023 motyvus, kur pritarta Departamento ir pirmosios instancijos teismo išvadai, kad šiuo atveju nebuvo pagrindo panaikinti Privalomąjį nurodymą AAVKĮ 25 straipsnio 8 dalies pagrindu, akcentuotas AAVKĮ 4 straipsnio 1 punkte įtvirtintas prevencijos principas; kad tenkinus pareiškėjo prašymą ir panaikinus Privalomąjį nurodymą, pareiškėjui būtų sudarytos sąlygos toliau teršti aplinką neribotą laiką.

18. Teismas sprendė, kad nepagrįsti pareiškėjo argumentai, jog 2021 m. balandžio 30 d. protokolo surašymo metu atsakovas Tvarkos 10 punkto pagrindu turėjo tarnybiniame pranešime pasiūlyti tolesnius veiksmus jei Privalomasis nurodymas įvykdytas iš dalies ar įvykdytas netinkamai, nes Privalomasis nurodymas visiškai nebuvo įvykdytas (tai konstatuota 2021 m. balandžio 6 d. patikrinimo akte Nr. PA21-274), o aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės metodinės pagalbos teikimo principas negali paneigti prevencijos principo taip pat ir Nutarimo išvadų.

19. Dėl pareiškėjo pozicijos, kad 6 mėnesių senaties termino praleidimas sudaro pagrindą panaikinti skundžiamą Nutarimą, be to, Departamentas praleido ir skundžiamame Nutarime nurodomą 2 metų terminą, teismas nurodė, kad nėra pagrindo konstatuoti, jog buvo praleistas senaties terminas skirti ekonominę sankciją. Teismas analizavo AAĮ 49, 50 straipsniuose įtvirtintą teisinį reguliavimą ir pažymėjo, kad ekonominė sankcija turi būti paskirta per 6 mėnesius nuo protokolo surašymo dienos arba papildomo tyrimo atlikimo; ekonominės sankcijos gali būti skiriamos ne vėliau kaip per 2 metus nuo pažeidimo nustatymo (jei pažeidimas trunkamasis, – nuo paaiškėjimo dienos). Teismas nustatė, kad pažeidimo veiksmai atlikti 2021 m. balandžio 6 d. (t. y. 2021 m. balandžio 6 d. patikrinimo aktu Nr. PA21-274 konstatuoti pažeidimai, jog Privalomasis nurodymas neįvykdytas), o skundžiamas Nutarimas priimtas 2023 m. kovo 14 d. (protokolas dėl juridinio asmens padaryto pažeidimo surašytas 2021 m. balandžio 30 d.), todėl sprendė, kad ekonominės sankcijos skyrimo terminai, nei juos skaičiuojant nuo protokolo surašymo dienos, nei nuo pažeidimo nustatymo momento, nebuvo praleisti.

20. Teismas atmetė pareiškėjo argumentą, kad Nutarimas yra neteisėtas, nes ekonominės sankcijos negali būti skiriamos formaliais pagrindais, t. y. Nutarimas neproporcinga priemonė. Įvertinęs bylos duomenis ir vadovaudamasis AAĮ 50 ir 51 straipsniais, teismas konstatavo, kad Departamentas, skirdamas pareiškėjai minimalaus dydžio ekonominę sankciją už anksčiau minėtus teisės aktų pažeidimus, tinkamai įvertino nustatytas aplinkybes, jog pareiškėjas nustatytu terminu neįvykdė duoto Privalomojo nurodymo, teisingai kvalifikavo padarytus pažeidimus, todėl pagal AAVKĮ 26 straipsnio 4 dalį privalėjo (neturėjo diskrecijos teisės) asmenį, kuriam duotas privalomasis nurodymas, patraukti atsakomybėn už privalomajame nurodyme nustatytų reikalavimų neįvykdymą laiku, atsižvelgė į pareiškėjo atsakomybę lengvinančią aplinkybę ir sunkinančių aplinkybių nebuvimą, skirtos ekonominės sankcijos dydis neprieštarauja AAĮ nuostatoms bei protingumo ir proporcingumo principams. Teismas nenustatė teisinio pagrindo pripažinti, jog Nutarimas yra nepagrįstas ar neteisėtas.

21. Teismo įsitikinimu, tai, kad Privalomasis nurodymas buvo pavėluotai įvykdytas, gali būti pripažįstama pareiškėjo atsakomybę lengvinančia aplinkybe, tačiau nepanaikina pareiškėjos atsakomybės už jo nevykdymą laiku, kadangi AAĮ 126 straipsnio 1 dalyje numatyta atsakomybė už neįvykdymą laiku reikalavimų, nustatytų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno duotame privalomajame nurodyme.

22. Įvertinęs nustatytų aplinkybių visumą, nenustatęs Departamento priimto Nutarimo neteisėtumo pagrindų, teismas pareiškėjo skundą atmetė.

III.

23. Pareiškėjas VšĮ Kauno RATC apeliaciniame skunde prašo panaikinti Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmų 2023 m. spalio 30 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – panaikinti Nutarimą ir priteisti patirtas bylinėjimosi išlaidas.

24. Pareiškėjas iš esmės pakartoja skunde išdėstytas faktines aplinkybes, akcentuoja, kad Departamentas, pratęsdamas Privalomojo nurodymo įvykdymo terminą, pripažino, kad Privalomasis nurodymas pradėtas vykdyti. Pareiškėjas pažymi, kad jis skundą grindė trimis aspektais (Nutarimas priimtas suėjus įstatyme numatytam senaties terminui; Nutarimas priimtas išnykus įstatyme numatytam ekonominės sankcijos skyrimo pagrindui; Nutarimas priimtas pažeidžiant įstatyme įtvirtintą proporcingumo principą), kuriuos teismas nepagrįstai atmetė arba nevertino. Pareiškėjas apeliaciniame skunde akcentuoja, kad:

24.1. Teismas nepagrįstai neįvertino Nutarimo 6 mėnesių senaties termino aspektu. Senaties terminas ekonominės sankcijos skyrimui baigėsi 2021 m. spalio 30 d. (tai pažymėta ir pačiame Nutarime), tačiau Departamentas ekonominę sankciją skyrė po pusantrų metų – 2023 m. kovo 14 d. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai įteisino tokį Departamento veikimą pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, neatsižvelgė į AAĮ 50 straipsnio 8 dalyje nustatytą terminą, kuris yra naikinamasis ir sudaro bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo nutraukimo pagrindą (AAĮ 49 str. 3 p.). Nesuprantama teismo išvada, kad ekonominės sankcijos skyrimo terminai nebuvo pažeisti, kuomet Protokolas surašytas 2021 m. balandžio 30 d., o Nutarimas priimtas 2023 m. kovo 14 d.

24.2. Administracinės procedūros metu nurodytų senaties terminų nesilaikymas galutiniame administraciniame sprendime niekaip nedera su teisinio apibrėžtumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principais, juo labiau kai atitinkamą traktavimą patvirtino ir pats viešojo administravimo subjektas. Dėl šio Departamento pripažinto fakto sprendime teismas apskritai nepateikė jokių motyvų. Pirmosios instancijos teismas turėjo konstatuoti, kad Skundžiamas nutarimas buvo priimtas praleidus senaties terminą

24.3. Teismas nepagrįstai sprendė ir dėl 2 metų termino tariamo nepraleidimo (AAĮ 50 str. 9 d.). Nutarimas buvo priimtas 2023 m. kovo 14 d., o Departamento įrodinėjimas pažeidimas nustatytas prieš daugiau nei dvejus metus – 2021 m. kovo 10 d., t. y. Departamentui priimant 2021 m. kovo 10 d. sprendimą jam buvo žinoma, kad Privalomasis nurodymas neįvykdytas. AAĮ 50 straipsnio 9 dalis aiškiai senaties termino pradžią sieja su pažeidimo nustatymu (arba trunkamojo pažeidimo paaiškėjimu), o ne su tam tikrų formalių procedūrų atlikimu (pavyzdžiui, protokolo ar kito dokumento surašymu). Taigi pirmosios instancijos teismas neteisingai nustatė termino eigos pradžią ir padarė klaidingas išvadas.

24.4. Nutarimas buvo priimtas išnykus ekonominės sankcijos skyrimo pagrindui. Nutarimo priėmimo metu Kauno RATC jau buvo įvykdęs Privalomąjį nurodymą (šią aplinkybę teisingai nustatė ir pirmosios instancijos teismas). Nutarimas priimtas pažeidžiant AAVKĮ 4 straipsnio 10 punktą ir AAĮ 50 straipsnio 1 dalies 2 punktą. Tačiau šios aplinkybės reikšmės pirmosios instancijos teismas tinkamai neįvertino.

24.5. Pažymėtina, kad vadovaujantis TIPK taisyklių 1193 punktu, Departamentui (TIPK taisyklėse vadinamas AAD) Agentūros sprendimas yra privalomas, todėl priimdamas Nutarimą Departamentas jo negalėjo ignoruoti. Agentūros 2022 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. (30.1)-A4E-7742 buvo patikslintos Kauno RATC išduoto TIPK leidimo sąlygos. Ši aplinkybė turi esminę reikšmę sprendžiant dėl ekonominės sankcijos skyrimo pagrindo išnykimo. Be to, atsakovas pagal Tvarkos 10 punkto reikalavimus surašęs Protokolą turėjo nurodyti (pasiūlyti) tolesnius veiksmus. Nors pirmosios instancijos teismas kaip prejudicine rėmėsi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023 m. vasario 22 d. nutartimi (kad Privalomasis nurodymas neįvykdytas), tačiau joje taip pat konstatuota, kad pareiškėjas buvo pateikęs paraišką TIPK leidimui pakeisti, taigi, buvo pradėjęs Privalomojo nurodymo įgyvendinimą. Vien tai, kad paraiškoje buvo ir daugiau pakeitimų, nesusijusių su TIPK vykdymu, neturi jokios reikšmės.

24.6. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai pateisino Departamento elgesį bausti privalomąjį nurodymą įvykdžiusį (nors ir pavėluotai) subjektą. Privalomasis nurodymas buvo įvykdytas iki sprendimo, priimto administracinėje byloje Nr. eI3-3408-983/2021, įsiteisėjimo ir ginčo tarp Kauno RATC bei Departamento dėl Privalomojo nurodymo vykdymo, įskaitant jo terminą, užbaigimo. Tokiu atveju bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo teiseną apskritai nebuvo galima ir turėjo būti nutraukta AAĮ 50 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu. Šių argumentų pirmosios instancijos teismas tinkamai neįvertino.

24.7. Teismas nevertino skundo argumentų, kad Nutarimas pažeidžia proporcingumo principą (kas sudaro savarankišką jo panaikinimo pagrindą), o proporcingumo principo turinį aiškino itin siaurai. Pareiškėjas, remdamasis oficialiąja konstitucine doktrina ir teismų praktika, buvo nurodęs skunde, kad ūkio subjekto baudimas už nebeegzistuojantį trūkumą (ką konstatavo ir teismas) ne tik prieštarauja specialiam reglamentavimui, bet ir pažeidžia Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintą proporcingumo principą. Tai sudaro savarankišką Nutarimo panaikinimo pagrindą (ABTĮ 91 str. 1 d. 1 p.). Nepagrįstai siaurai proporcingumo principo turinį aiškinęs pirmosios instancijos teismas neįvertino, ar Departamentas proporcingumo principo prasme apskritai turėjo pagrindą skirti ekonominę sankciją pareiškėjui

24.8. Nutarimas turėjo būti panaikintas dėl esminių procedūrinių pažeidimų – byla dėl ekonominės sankcijos apskritai pradėta neteisėtai. Pareiškėjas byloje laikėsi pozicijos, kad AAVKĮ 26 straipsnio 4 dalis aiškiai numato asmens traukimo atsakomybėn už privalomojo nurodymo neįvykdymą sąlygas ir tvarką, kai byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo nagrinėjama teisme. Tokiais atvejais už privalomojo nurodymo neįvykdymą asmuo traukiamas atsakomybėn tik įsiteisėjus teismo sprendimui nepanaikinti privalomojo nurodymo arba kai įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo. Tai reiškia, kad Departamentas bylą dėl ekonominės sankcijos skyrimo buvo pradėjęs ir ją sustabdęs neteisėtai. Tokia byla, Kauno RATC apskundus Departamento 2021 m. kovo 10 d. Departamento sprendimą, galėjo būti pradėta tik po to, kai buvo užbaigta šio sprendimo teisminė patikra.

24.9. Pati sankcijos skyrimo teiseną, atsižvelgiant į tai, kad ji buvo pradėta ir vykdoma esant bylai dėl Privalomojo nurodymo teisėtumo ar termino jam įvykdyti pratęsimo, yra neteisėta. Tokia teiseną galėjo būti pradėta tik po Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023 m. vasario 22 d. nutarties priėmimo, prieš tai dar patikrinus, ar Privalomasis nurodymas yra įvykdytas. Šį esminį argumentą pirmosios instancijos teismas apskritai ignoravo ir jo neanalizavo, todėl teismo sprendimas šioje dalyje yra visiškai nemotyvuotas.

24.10. Teismas nepagrįstai atmetė pareiškėjo argumentą, kad Departamentas neturėjo teisinio pagrindo atnaujinti bylos nagrinėjimą, ir negalėjo pagal analogiją vadovautis ABTĮ, kadangi būtent AAĮ (be kitų teisės aktų) reglamentuoja ekonominių sankcijų skyrimo procedūrą, o jame pažeidimo bylos sustabdymo institutas nėra įtvirtintas.

24.11. Pastebėtina, kad nei 2021 m. birželio 17 d. nutarime, kuriuo byla sustabdyta, nei 2023 m. vasario 23 d. nutarime dėl bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo atnaujinimo Departamentas AAĮ 48 straipsnio 3 dalies 4 punktu nesirėmė, jokių įrodymų, kuriuos ketina gauti, taip pat neįvardijo. Todėl pirmosios instancijos teismas nepagrįstai vadovavosi vėliau suformuota gynybine Departamento pozicija. Departamento padaryti pažeidimai yra esminiai ir nulėmė nepagrįsto ir neteisėto Nutarimo priėmimą, o teismas tokius pažeidimus nepagrįstai ignoravo.

25. Atsakovas Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos atsiliepime į apeliacinį skundą prašo jį atmesti.

26. Atsakovas atsiliepimą grindžia šiais esminiais argumentais:

27. Pareiškėjui apskundus Departamento 2021 m. kovo 10 d. sprendimą dėl termino įvykdyti Privalomąjį nurodymą nepratęsimo bei pateikus teismui prašymą panaikinti Privalomąjį nurodymą, už kurio nevykdymą buvo surašytas Protokolas, pareiškėjo skundas beveik dvejus metus buvo nagrinėjamas teismuose, o tokiu atveju būtų neįmanoma paskirti ekonominę sankciją per 6 mėnesius. Taigi, byla negalėjo būti išnagrinėta per trumpesnę terminą ir tai lėmė ne Departamento, o pareiškėjo veiksmai.

28. Šiuo atveju pareiškėjo padarytas pažeidimas buvo nustatytas 2021 m. balandžio 6 d. patikrinimo aktu Nr. PA21-274, po atliktų laboratorinių tyrimų rezultatų gavimo, o Nutarimas priimtas 2023 m. kovo 14 d., nepraėjus dvejų metų naikinamajam senaties terminui. Teismas sprendime teisingai konstatavo, kad ekonominės sankcijos skyrimo terminas, nei jį skaičiuojant nuo protokolo surašymo dienos, nei nuo pažeidimo nustatymo nebuvo praleisti.

29. Dėl apeliacinio skundo argumento, kad nebuvo pagrindo skirti ekonominę sankciją, pažymėtina, kad Privalomojo nurodymo įvykdymas ne laiku nešalina atsakomybės už jo nevykdymą laiku, kadangi AAĮ 126 straipsnio 1 dalyje numatyta atsakomybė už neįvykdymą laiku reikalavimų, nustatytų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno duotame privalomajame nurodyme. Nutarime atsižvelgta į tai, kad Privalomasis nurodymas buvo įvykdytas vėliau, tai pripažinta pareiškėjo atsakomybę lengvinančia aplinkybe. Nagrinėjamu atveju Departamentas neprivalėjo siūlyti jokių tolesnių veiksmų.

30. Dėl AAVKĮ 26 straipsnio 4 dalies nuostatų taikymo atkreipia dėmesį, kad Protokolas buvo surašytas 2021 m. balandžio 30 d., suėjus Departamento 2021 m. kovo 10 d. sprendimo apskundimo terminui, kai Departamentui dar buvo nežinoma apie Vilniaus apygardos administracinio teismo administracinėje byloje Nr. eI3-3408-983/2021 2021 m. gegužės 6 d.

priimtą pareiškėjo skundą dėl Departamento 2021 m. kovo 10 d. sprendimo ir tenkintą prašymą atnaujinti terminą skundai paduoti. Taigi, pareiškėjui Protokolas buvo surašytas nepažeidžiant AAVKĮ 26 straipsnio 4 dalies nuostatų, o, kaip teisingai nurodė pirmosios instancijos teismas, atsakovas neturėjo diskrecijos nepatraukti pareiškėjo atsakomybėn.

31. Nesutiktina su apeliantu, kad buvo pažeistas proporcingumo principas, kadangi AAĮ 49 straipsnio 1 dalyje nurodytas baigtinis aplinkybių, darančių bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo teiseną negalimą, sąrašas. Pažymėtina, kad tokios aplinkybės, kai konkrečiu atveju Nutarimo priėmimas būtų neproporcinga priemonė, AAĮ nenumato. Privalomojo nurodymo neįvykdymas laiku jokių būdu negali būti laikomas formaliu pagrindu, dėl kurio būtų neproporcinga skirti ekonominę sankciją jo neįvykdžiusiam subjektui.

32. Apeliaciniame skunde nurodyti procedūriniai pažeidimai dėl bylos stabdymo ir atnaujinimo neturėtų būti laikomi esminiais, dėl ko byla galėjo būti neteisingai išnagrinėta ir dėl kurių būtų sudaryta galimybė pareiškėjui išvengti atsakomybės už padarytą pažeidimą. Atkreiptinas dėmesys, jog Departamentas neturėjo jokios kitos procesinės galimybės nenagrinėti bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo už Privalomojo nurodymo neįvykdymą laiku, nes Privalomasis nurodymas buvo apskūstas, praleidus jo apskundimo terminą.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV.

33. Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Departamento Nutarimo, kuriuo pareiškėjui Kauno RATC skirta 600 Eur ekonominė sankcija už pažeidimo, įtvirtinto Aplinkos apsaugos įstatymo 126 straipsnio 1 dalyje (neįvykdymas laiku reikalavimų, nustatytų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno duotame privalomajame nurodyme, kuris buvo duotas iškilus grėsmei, kad bus padarytas aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimų pažeidimas, arba neįvykdymas laiku reikalavimų, nustatytų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno duotame privalomajame nurodyme, kuris buvo duotas, kai dėl padaryto teisės aktų pažeidimo gali kilti žala aplinkai ir siekiama tokio pažeidimo ir (arba) žalos aplinkai išvengti ar ją sumažinti), padarymą, teisėtumo ir pagrįstumo.

34. Pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalį teismas, apeliacine tvarka nagrinėdamas bylą, patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, neperžengdamas apeliacinio skundo ribų. Byloje nenustatytos aplinkybės, dėl kurių turėtų būti peržengtos apeliacinio skundo ribos bei nenustatyti sprendimo negaliojimo pagrindai, nurodyti ABTĮ 146 straipsnio 2 dalyje (ABTĮ 140 str. 2 d.), todėl apeliacinės instancijos teismas šią bylą apeliacine tvarka nagrinėja ir patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, neperžengdamas pareiškėjo apeliacinio skundo ribų.

35. Pareiškėjas apeliaciniame skunde, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, dėsto, kad yra nesuprantama teismo išvada, jog ekonominės sankcijos skyrimo terminai nebuvo pažeisti (žr. šio sprendimo 24.1 p.–24. 3 p.), mano, kad Nutarimas negalėjo būti priimtas išnykus ekonominės sankcijos skyrimo pagrindui (žr. 24.4 p., 24.6 p.), be to, priimtas Nutarimas pažeidžia proporcingumo principą.

36. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, prieš pasisakydama dėl apeliacinio skundo argumentų, atkreipia dėmesį, kad pareiškėjo atžvilgiu buvo priimtas Nutarimas dėl Privalomojo nurodymo, surašyto 2020 m. rugsėjo 28 d., neįvykdymo. Taip pat pabrėžia, jog 2021 m. balandžio 6 d. patikrinimo aktu Nr. PA21-274 nustatyta, kad 2020 m. rugsėjo 28 d. Privalomasis nurodymas neįvykdytas, o Departamento specialistė 2021 m. balandžio 30 d. surašė Juridinio asmens padaryto aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo protokolą Nr. J20-12 pagal Aplinkos apsaugos įstatymo 126 straipsnio 1 dalį dėl to, kad Kauno RATC neįvykdė Privalomuoju nurodymu duotų reikalavimų.

37. AAĮ 50 straipsnio 8 dalyje išdėstyta, kad ekonominė sankcija turi būti paskirta per 6 mėnesius nuo protokolo surašymo dienos arba nuo papildomo tyrimo atlikimo. Kaip jau buvo nurodyta (žr. sprendimo 36 p.), Protokolas surašytas 2021 m. balandžio 30 d. Ši data ir yra įstatymų leidėjo AAĮ 50 straipsnio 8 dalyje įtvirtinto 6 mėnesių termino pradžia, kurio (6 mėnesių termino) pabaiga aiškiai nesuderinama su apskūstu Nutarimo priėmimo laiku – 2023 m. kovo 14 d. Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į šias faktines aplinkybes, todėl buvo padaryta nepagrįsta išvada, jog AAĮ 50 straipsnio 8 dalis nepažeista. Apelianto tvirtinimas apie nepaisytą naikinamąjį 6 mėnesių ekonominės sankcijos skyrimo terminą visiškai pagrįstas. Su teisinio reguliavimo stabilumo principu nesuderinama tokia situacija, kada poveikio priemonės taikomos neapibrėžtu laikotarpiu nuo protokolo surašymo dienos. Įstatymų leidėjas aiškiai yra nurodęs, kad bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo teiseną negali būti pradėta, o pradėtoji turi būti nutraukta, kai pasibaigia ekonominės sankcijos skyrimo senaties terminai (AAĮ 49 str. 1 d. 3 p.). Jokių išimčių nenumatyta. Niekam negali būti taikoma poveikio priemonė už pažeidimą kitaip, kaip įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka. Aptariamasis apeliacinio skundo argumentas pripažintinas pagrįstu bei visiškai pakankamu panaikinti Regionų administracinio teismo sprendimą ir priimti naują sprendimą – skundą patenkinti.

38. Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui panaikinus pirmosios instancijos teismo sprendimą, t. y. panaikinus ginčijamą administracinį aktą, laikytina, kad sprendimas priimtas pareiškėjo naudai, todėl pareiškėjas įgijo teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą pirmosios instancijos ir apeliacinės instancijos teismuose. (ABTĮ 40 str. 1 d.).

39. Pagal ABTĮ 41 straipsnio 3 dalį, jeigu Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, neperduodamas bylos iš naujo nagrinėti, pakeičia pirmosios instancijos teismo sprendimą arba priima naują sprendimą, jis atitinkamai pakeičia bylinėjimosi išlaidų paskirstymą. Jeigu Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas bylinėjimosi išlaidų nepaskirsto, ši klausimą išsprendžia pirmosios instancijos teismas paprastai rašytinio proceso tvarka priimdamas nutartį.

40. Iš bylos duomenų matyti, kad pareiškėjas už skundą pirmosios instancijos teismui sumokėjo 23 Eur žyminį mokestį, o už apeliacinį skundą – 11 Eur žyminį mokestį. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjui iš atsakovo priteistinas žyminis mokestis (iš viso – 34 Eur).

41. Pareiškėjas prašė priteisti iš atsakovo 3 026,51 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų pirmosios instancijos teisme (už skundo parengimą, pasirengimą teismo posėdžiui ir dalyvavimą jame), ir 1 936,48 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant apeliacinės instancijos teisme. Prašomos priteisti bylinėjimosi išlaidos už advokato pagalbą yra realiai patirtos ir pagrįstos, bylinėjimosi išlaidų suma iš esmės neviršija maksimalaus Lietuvos Respublikos teisingumo

ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 ir Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu patvirtintose Rekomendacijose dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio (2015 m. kovo 19 d. įsakymo Nr. 1R-77 redakcija) (toliau – ir Rekomendacijos) nustatyto dydžio.

42. Tačiau teisėjų kolegija, įvertinusi bylos sudėtingumą (byla nelaikytina sudėtinga) ir pobūdį, ginčo esmę, bylos apimtį, atsižvelgusi į Rekomendacijų 2 punkte įtvirtintus kriterijus, daro išvadą, kad pareiškėjo prašoma priteisti atstovavimo išlaidų suma sumažinama iki 1 800 Eur. T. y. pareiškėjui iš viso priteisiama 1 834 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios instancijos ir apeliacinės instancijos teismuose.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 2 punktu, teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo viešosios įstaigos Kauno regiono atliekų tvarkymo centro apeliacinį skundą patenkinti.

Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmų 2023 m. spalio 30 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą – skundą patenkinti ir panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2023 m. kovo 14 d. nutarimą Nr. J20-199/2021 Dėl sankcijos skyrimo juridinio asmens padaryto aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo byloje Nr. J20-199/2021.

Priteisti pareiškėjui viešajai įstaigai Kauno regiono atliekų tvarkymo centrui iš atsakovo Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 1 834 Eur (vieną tūkstantį aštuonis šimtus trisdešimt keturis eurus) bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.

Sprendimas neskundžiamas.

Teisėjai Ramūnas Gadliauskas

Ričardas Piličiauskas

Arūnas Sutkevičius